

SAMOBORSKI LIST

J. XXVIII

U Samoboru, 15 listopada 1931

Broj 20

Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 20 D. — Inozemstvo 40 D

Uprava i uredništvo nalazi se
LIVADIČEVA ULICA br. 2.
(telefona 5. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Slaba gradjevna djelatnost u Samoboru.

Mnogi stranci, dolazeći u Samobor čude se, kako to da se u Samoboru tako malo ili skoro ništa ne gradi. Dok istodobno u svim skoro mjestima duž samoborske željeznice neprestano niču nove vile i kuće.

Osobito se mnogo gradi na potезу od Podsuseda do Zagreba, napose u samom Podsusedu i u Stenjevcu. U Podsusedu prodano je u zadnje vrijeme opet nekih 18 građilišta, ponajviše zagrebčanima, koji su već neki i započeli sa gradnjama a ostali će početi u proljeću.

Što je zapravo krivnja da se u Samoboru tako malo gradi, teško je točno ustanoviti, no mnogi, koji su imali volje ovdje graditi kuće i stalno se nastaniti tvrde da im se u tome čine velike poteškoće i zapreke. Osim toga tuže se i na to, da su u Samoboru živežne namirnice mnogo skuplje nego u Zagrebu.

Isto i najteže pitanje su gradilišta. Ovih ima doduše u Samoboru doista na sve strane, ali su im cijene tako visoke da se kupac odmah odbije. Strogradnje su takodjer razmijerno skupe pa se ne isplati istu kupiti kao gradilište, pa na mjestu ove sazidati novu kuću sa potrebnim komforom. — Mnogi vlasnici zemljišta uz ceste neće uopće ista da prodaju već ih rabe kao oranine, djetelišta ili vrtove.

Još više zapreke gradnjama pravi

Čosavi, rutavi, golobradi.

(ili doživljaj Ivića Brundeka)

U ono vrijeme, kada još nije od Zagreba do Samobora došao taj ljudi »Samoborac«, kao razdražena zmija ljutica, mnogom je trebalo potbrusiti tabane, ako je zelio da i na kratak čas doći iz Zagreba u Samobor.

Bilo je to pod konac ljeta godine 1895. Iz Zagreba se uputio per pieds apostolorum u Samobor komičar Zagretackog kazališta. L... , naravno sa sobom je ponesao u svežnju nešto od svoje komičarske opreme. Kad je došao do Kustosije noge ga već obolio od duga puta? Nedaleko ceste opazio je se Iviča, koji je držao za ušer konja pasećega na livadi, pridje k njemu i upita ga:

— Billi mi htio komičijo da me vozis u Samobor?

— Kelko nebi htio gospodine! Da Vas vozim, i kako lijepe hoću da Vas vozim.

Pogodiše se za pet cvanciga.

Vozeci se u kolima komičar kao komičar bio je vrlo razgovorljiv, razgovaraše o ljutini, o lidi, i o blagu — o svemu i svemu.

naša regulatorna osnova, koja se sada baš u doba kada se svadje drugdje mnogo gradi; hoće rigorozno da provadja. Idealno je sas aviti modernu regulatornu osnovu, sa ravnim i širokim ulicama, ali zato treba vrlo mnogo novaca, kojih nažalost naša općina nema, da se otkupe sve one starogradnje koje su na putu ovoj regulatornoj osnovi. Osim toga već se je u nekim slučajevima ova regulatorna osnova mimošla te su dozvoljene novogradnje koje su u velike u protimbi sa ovom osnovom. Tako neke nove kuće na Trgu Kralja Tomislava i Peškovčevoj ulici kao i u Zagrebačkoj ulici gradjene su, premda po ovoj regulatornoj osnovi nebi smjele ni postojati ili gradjene biti.

Naše ulice u dogledno vrijeme neće moći sadanji svoj smjer izmjeniti, niti se bude mogao tako lako promjeniti ili izravnati. Nužno je stoga da se općim prilikama i potrebama prilagodi i regulatorna osnova.

Drugo je nešto sa otvaranjem novih ulica, jer se ove mogu odmah tako urediti da će odgovarati današnjoj modernoj potrebi.

Naše je zastupstvo zaključilo zamoliti g. inž. Gabrića i inž. Svarića da izrade novu regulatornu osnovu za Samobor, što je vrlo nužno i potrebno, samo se i tu mora uzeti u obzir u prvom redu mogućnost izvedbe ove osnove u praktičnom pogledu.

Ako to uspije uvjereni smo da će i u Samoboru gradjevna djelatnost započeti u onom omjeru kako te Samobor po svom položaju i prekrasnoj pri-

Seljak (zvaće se Ivan Brundek) pazi da obidje svaku i najmanju grabu na cesti, da mu se gospodin ne bi odviše drmao; ali se, od vremena na vrijeme okreće komičaru, da mu razgovo bude jasniji.

Komičar iz svojeg svežnjiča neopažljivo i lagano izvuče masku, stavi je na lice. Ivić kad se ponovno okrenuo, video je, mjesto onog obrijanog gospodina, koji je malo prije sjedio na kolima, nekakvog drugog sa zatrkanim brkovima.

Uplaši se Ivić, ošlu konja bićem, i počne šepati nešto; Da li se bogu molji ili psuje. Malo posle, pogleda postrance natrag, kad tamu opet u kolima sjedi njegov priješnji gospodin bez brkova.

— Gospodine! Izvinite... ali ja neznam... Jeste li Vi bio i malo prije u kolima?

— Što piše prijatelju? Pa da gdje sam mogao biti?

— Neznam... ništa neznam! Ali ovo nisu čisti posli. Malo prije tu gdje Vi sjedite, bio je neko savsim drogi...

— Ti si, Iviću, valjda zadriješao bio, pak ti se nešto pričinilo.

rodi a i kao najmilije i najljepše izletište Zagreba uvjetuje

Što bi to značilo za Samobor i za njegov opći razvitak u svakom pogledu nije nužno napose napominjati.

Kako će još dugo trajati današnje poteškoće?

Pažljivo pratim sve, što se piše o današnjem teškom životu ili — kako učeni ljudi kažu — o svjetskoj privrednoj krizi. Svi se slažu u tome, da je zlo, ali se ne mogu složiti u tome, što je pravi uzrok zla, pa tako ne mogu da nadju ni sredstva, s kojima bi to zlo maknuli sa svijeta. Tu je kao kad netko oboli pa liječnici pravo ne znaju, o kakvoj se bolesti radi. Bolesnik boluje i psi, u toj patnji on se znoji i gladuje, a nakon nekoga vremena — ozdravi. Tako će biti i s današnjom krizom. Najednom je više ne ćemo osjetiti.

Kad o tome govorimo, za nas su najvažnija ova pitanja: Kako je sada u drugim državama, kako će dugo trajati današnja kriza i Što imamo da činimo, dok se prilike ne poprave.

Svi, koji dobro poznaju svijet, kržu, da su prilike gotovo u svim drugim državama gore nego kod nas i to je razumljivo, jer mi možemo da imamo svojih poteškoća, da danas živimo bolje, a sutra gore, ali kod nas nije ipak nikko kruba gladan. Kod nas nikko ne pada na teret državi, dok u nekim drugim zemljama ima po nekoliko hiljada radnika bez posla i bez ikakva imetka i dohotka, za koje se država mora brinuti da ne umru od gladi oni i njihove porodice. — A onda razna kapitalistička poduzeća, banke, trgovine i in-

Vri Ivić glavom: vidi se, da ne vjeruje gospodinu; ali nezna što bi rekao

Razgovaraše dalje, samo što je Ivić postao nekako zamišljen.

Komičar se u času preobuće — baba, potpuna baba.

Ivić se malo obazre natrag, vikne od čuda, pa počne b'ćem sibati konja, htio bi nekuda uteći. Križa se i psuje.

Komičar skine masku, i priješnjim glasom prgovara Iviću što tako siba konja.

— Ma gospodine, iko ste Vi? Eto vozim od Kustosije i blizu smo Sv. Nedelje pogodio sam se voziti samo Vas, a do sada sam vidio već troje na kolima... Šta se to događa, kako iz jednoga postajete trojica, kamo se sakrivate?

— Što ti je čovječe? Da li ti nisi danas bio malo vše? Ili si ti od onih kojima se ukazuju prividjenja?... Spopada li te više puta takovo prividjenje?

— Nikada je... oprostite... nisam vozio takovo čudo, kao što eto Vas...

— Deder, — deder, osvijesti se čovječe! Proći će te to. Bog je milostiv svakomu.

dustrije, koje su toliko važne za gospodarsku snagu i blagostanje svake države! I kod nas slabije banke i slabije industrije i trgovine propadaju, ali što je to prema onome što se zbiva u nekim drugim državama, za koje mi kažemo, da su velike i bogate? Na primjer u Italiji nema dana, da ne propadne po koja velika banka, trgovina ili industrija, o čemu svaki dan čitamo u dnevnim vijestima velikih novina. Koliko tu ljudi, činovnika i radnika ostane bez igdje ičega, a da ne znaju, što će sutra jesti, gdje spavati i što obući.

Samo u nekim državama danas je još nešto bolje. Tako se npr. danas još dobro drži Francuska, ali već i odanle dolaze crni glasi. Nju guši zlatu, kojega ima previše, a da joj ne odbacuje nikakve koristi. Francuzi danas još umjetno podržavaju i visoku cijenu žita, ali to se neće moći dugo održati, jer to donosi dvije velike štete.

Prva je, što to bez potrebe poskupljuje život u Francuskoj, a druga što to sprečava konačno poboljšanje prilika u svijetu. Prilike se neće poboljšati tako dugo, dok se cijene industrijskih proizvoda ne prilagode cijenama poljskih proizvoda, a to prilagodjivanje cijena sprječava baš velika razlika u cijenama poljskih proizvoda.

Da bismo to bolje razumjeli, moramo odgovoriti na drugo pitanje, kako će dugo ova kriza trajati. Na to pitanje nitko ne može odgovoriti tako, da bi rekao, kriza će trajati toliko i toliko godina, jer to nitko ne zna. Ali jedno se zna, a to je, da će kriza trajati tako dugo, dok bude velike razlike između onoga, što seljak prodaje i onoga, što seljak kupuje. Ono, što seljak prodaje, dakle poljski proizvodi, ne mogu više za mnogo skakati u cijeni, a to znači, da će cijene industrijskim proizvodima morati da padaju, i to tako dugo, dok između jednih i drugih cijena ne dodje do potrebre harmonije (sklada). Jer, kriza nije nastala samo zbog pada cijena, nego i zbog loga, što ne padaju sve cijene u jednakoj mjeri. Jedne padaju brže (poljski proizvodi), a druge polaganje (industrijska roba). U prošloj godini dana pale su cijene poljskim proizvodima za više od 60%, a cijene industrijskoj robi samo za 13%.

Ako fabrike i trgovci hoće da imaju kupaca, moraju dakle ići sa cijenama dolje. To smanjivanje cijena mogu da podnesu samo veoma jaka poduzeća, ona, koja imaju velike

Ušutio Ivić i neokreće se natrag. A kad onako malo samo kao slatko, baci pogled natrag na kola, na gospodina, a ono na njegovu mjestu sjedi sada nekakav pop.

Ivić skoči s kola, zaustavi konja, i neokreći se putniku, sav zaduhani, više:

— Silazi s kola, iku si i što si! ...

Odmah dole sa kola!

Komičar neopozneno skinuo masku i govor:

— Ti prijatelju nisi danas pri sebi! Uvijek ti se nešto prividjava ... Nesreća, i kad te video jesam. Bolje bi bilo, da sam pješke isao nego što sam seo u kola prijama čovjeka ... ili si pak šenuo s pamet!

— Više ja za moga života u mojim kolima ne vozim čosave ljude. Bog neka mi se smilije ... Imas vas bez broja nekakovi nečastivi ... Jok ne vozim ja dalje! Idite vidaleko od mene. Odmah silazite sa kola ... Džabe Vam i lirija ...

Komičar sidje sa kola, a Ivić okrenuo kola i kao da ga nečastivi tijera utječe put Kustosije.

Komičar ostao je u Sv. Nedelji, da čeka druga kola, koja bi ga bezplatno odvezla do Samobora.

Digo Maximus

rezerve, a slabija poduzeća ne mogu. Zato vidimo, da u industrijskim državama dnevno propadne po nekoliko industrijskih i trgovackih preduzeća, a i banaka, koje su u vezi s tim preduzećima, a nisu dosta jako fundirane. To je kao neko čišćenje, koje se ne može brzo završiti, i zato moramo računati sa dužim trajanjem krize.

Krizu produžuje i to, što — kako rečemo — neke države, kao npr. Francuska, umjetno načinom podržaju visoke cijene svojih poljskih proizvoda. Imade svjetskih industrija, koje svoju robu prodaju podjednako u svim državama na svijetu. I takve svjetske industrije prilagodjuju cijene svoje robe vrijednosti poljskih proizvoda, i j. cijene snizuju. No dok ima velikih i bogatih država, kao što su npr. Francuska i Njemačka, gdje su cijene žita i danas dosta visoke, takve industrije imaju još uvijek i razloga i mogućnosti, da cijene drže više, nego što bi odgovaralo cijenama poljskih proizvoda u većini drugih država. Da bi se ovo razumjelo, valja znati, da prosječne prodajne cijene za pšenicu po m. c. iznose:

u Kanadi	oko	Din. 90.—
u Jugoslaviji	*	125.—
u Njemačkoj	*	250.—
u Francuskoj	*	350.—

Kada bi posvuda cijene bile niske, kada kod nas i u Americi, tada bi te svjetske industrije bile primorane, da svoje cijene što brže duboko spuste, pa makar u početku radile i s velikim gubitkom. No dok postoje velika područja, kao što su Francuska i Njemačka, gdje seljaci zbog visokih cijena žita mogu da plaćaju i veće cijene za industrijsku robu, dotle svjetske industrije nisu primorane, da sa cijenama idu prenaglo i preduboko dolje, drugim riječima, one ne moraju svoje cijene prilagodjavati niskim cijenama poljskih proizvoda u Jugoslaviji i Kanadi i drugim agrarnim državama.

Što se tako tiče pitanja, što ima da čine naročito naši poljoprivrednici, seljaci i drugi dok ne nastupe bolja vremena, tu ima samo jedan odgovor, a taj je: Radi svoj posao kako najbolje znaš i možeš i — štedi! To je jedini lijek, da se kriza najlakše podnese. Kod toga treba uvijek da se ima na umu, da je naša zemlja tako bogata, a prilike u državi toliko srednjene, da kod nas ne može nikada doći do većih potresa. Kod nas će uvijek svatko, iko hoće da radi i štedi, imati hleb.

Naš seljak ima da se trsi, da proizvodi što boje žito i blago, i što više može. Moraju činiti sve, što vodi do toga cilja. I u ratarstvu i u stocarstvu vanredno su važne zadruge i zato neka se svi seljaci sabiru u zadruge. Zadruge ih uče štednji, a po potrebi daju im jeltine zajmove. Samo preko zadruge mogu doći do dobrih pasmina stoke i valjane sorte žita. Zadruge treba da im i prodaju žito i stoku. Zadruge im otvaraju oči za sve, što je dobro i korisno i bez čega nema napretka našeg pravoga života. — U ratarstvu treba da mislim na dobru obradu zemlje, dobro sjeme i dobro gnojenje, jer se sve to može činiti i isplaćuje se i u današnjim prilikama. No o tome govorit ćemo drugom zgodom.

Glavno je, da se ne misli na krizu. Izaklije siće uvijek — sunce M. Vukmir.

Domaće vijesti.

Predsjednik biračkih odbora u gradu Samobor.

Državni odbor na osnovu § 5 i 6 i u vezi sa § 34 i 37 zakona o izboru narodnih poslanika odredio je u Samoborskom sredu za predsjednike biračkih odbora ova lica:

Općina Podvrh: Grdanjci: Tomečak Milan; Lug: Pandić Srećko; Mirnovac: dr. Dvoržak Milan; Rude Kleščić Mirko st.

Trgovište Samobor: Cesar Pavao.

Općina Sv. Martin: Galgovo Mihaljević Žvonimir: Sv. Martin Dužanec Dragutin; Rakov Potok: Kucek Matija.

Općina Sv. Nedelja: I. Stilinović Pavao, II. Toni Bogumil.

Proštenje kod sv. Mihalja

U nedjelju 4. o. mj. održavalo se uobičajeno proštenje kod kapelice sv. Mihalja u Taborcu. Kako je bilo vrijeme upravo prekrasno i toplo išlo je vrlo mnogo naroda u crkvu i oko nje. Prije podne osobito mnogo seljaštva dok su samoborci došli k večernjici, koju je služio upravitelj župe g. Dimnjaković. Od 3—4 sata koncertirala je u Taborcu naša glazba te je izvadila vrlo lijepo mnoge koncerte komade. — Poslije večernjice razvila se uz dobru kaplicu i pečenje ugodna zabava u gostionicama Gornjeg kraja u kojima se čovjek čuti nekako ugodao i voljko. — Glazba je svirala do na večer u gostionici g. Franje Medveda.

Dar školi

Gosp. Nikola Kopša umirov. rav. učit. darovaо je škol. knjižnicu dvogodišnje brojve revije "Riječ" na čemu mu se uprava zahvaljuje

Vjenčanje

U nedjelju dne 11. o. mj. vjenčalo se gđica Ivka Regović, kćerka g. Ivana Regovića, posjednika u Gračecu sa gosp. Ivanom Ivankom, postolom u Klanjcu — Bilo sretno!

Odlikovanje

Gosp. Milan Katić, rezervni poručnik, odlikovan je redom Jugoslavenske krune petog stepena

Izbori

Već je mnogo godina prošlo, što Samobor nije imao narodnoga zastupnika iz svojega mjeseta. Ovaj bi ga puta mogao imati i to u osobi banskoga vijećnika kotara samoborskoga gosp. Dra Gjure Leušića, koji će postaviti svoju kandidaturu za narodnoga poslanika za izborni kotar Samobor Pisarovina. S obzirom na ličnost i dosadanji rad g. Dra. Leušića, koji je u našem kotaru razvio kao banski vijećnik, a već i otprije, naše je gradjansvo i seljaštvo u velike poduprilo tu kandidaciju. Listinu g. Dra Leušića podpisalo je već do sada više stotina najuglednijih gradjana i seljaka, koji još uvijek neprestano nadolaze i potpisuju njegovu kandidaciju. Tim povodom sa svih strana kotara ističe se želja za održanjem daljnjih sastanaka, koji će, kako saznamo, biti na više mjeseta kotara po g. Dra. Leušiću održani. Kako uslijed izbornoga zakona Samobor čini jednu izbornu jedinicu sa kotarom Pisarovina, primio je g. Dr. Leušić ponudu i od više pisarovinskih uglednih izbornika, koji su sami sačinili listu i potpisuju kandidaciju g. Dra. Leušića.

Saznajemo, da će u izbornom kotaru Samobor-Pisarovina postaviti svoju kandidaturu i g. Dr. Danko Andjelinović, advokat iz Zagreba i Vid Brković, seljak iz Kupčine, pa bismo prema tomu imali kandidature trojice kandidata, koji bi se za rečeni izborni kotar natjecali.

Doslovni na glazbu

Našoj vršnoj glazbi Pučke čitaonice i knjižnice darovali su nadje: g. Weber Adoll 100 Din, upravitelj župe g. Dimnjaković 100 D. — gđa Panika Premzi 100 Din i g. Mati Hodočić 10 D.n. — Odbor najtoplje hvali dobrotvorima glazbe te se preporučuje i ostalom našem gradjanstvu za dobrohotnu pomoć mladoj našoj glazbi.

Jedna novost

Svaki, koji dodje na trg, opazit će jednu novost. Jednu neuskupnu novost, koja, gotovo bih rekao, nagrđuje cijeli trg. Radi se

Р Ъ А Т П О
 Č А Р А Р Е
 Р У К А В И С Е
 Č И Р К Е
 З А С Т О Р И
 С В И Б А
 Т К А Н И Н Е
 КРАТКА РОВА
 С А М Т И

VELIKI IZBOR

JEFTINE CIJENE

LIPAK

ZAGREB, Radićeva ulica 10.

Duga ulica 10
Podružnica : Ilica 73.

Jedino prava

kroz 30 godina prekušana
originalna

Vrlo uspješno i dobro stresivo protiv svih vrsta nahlade i reumatizma dobiva se od 1. studenog samo u

Ljetarni Klečić

Originalne cijene:
mala boca 10 dinara
srednja 26
velika 52

Samoborska tiskara SLAVKO ŠEK.

Gostionica

Franjo Tkalčić

(prije Ivan Budl)

toči najbolja samoborska i plješivčka vina, te zagrebačko pivo

Dobra domaća kuhinja

Dnevno svježi zajutak

Primađu se abonenti

Hladna jela i pivo hladjeno sa

Frididerom.

Preporuča se

Franjo Tkalčić
gostioničar

Koncesionirano poduzeće za elektro-mehaniku

Otto Medricky

SAMOBOR — SAMOBOR

Podsused, kod 18 Drag Suhine, trgovca

Čast mi je ovime cijen. općinstvu Podsuseda i okolice preporučiti svoje

poduzeće za ugradjanje električne inštalacije

koji se nalazi u Podsusedu 26. u kući g. Suhine Drag. Preuzimam sve u tu struku zanijecajuće radnje, a osim toga držim sav potreblji materijal, kao kuhalja, (kohere) gladija veliko skladiste lustera, žarulje lampi i t. d. — Troškovnike dajem besplatno. — Nastrojat će, da solidnom izradbom i umjerenim cijenama zadovoljim u svakom pogledu svoje poštovane mušterije. Za materijal kao i posao koji stručnjaci izvadjam dajem jamstvo, pa se preporučujem i bliježim

Sa odličnim poštovanjem
OTTO MEDRICKY
elektrotehničar.

Gradjevni materijal

i to: cementni crijepljivi blokovi za gradnju kuća, staja, šupa, cementne cijevi sa ograncima i zavojima, daske, grede, cementa itd. za gradnje

najjeftinije kod

„Samoborke“ d. d. Samobor
(preko puta koledvora)

Odgovorni urednik: SLAVKO ŠEK.